
Granskningsrapport

Granskning av delårsrapport 2016

Borgholms kommun

*Caroline Liljebjörn
Certifierad kommunal
revisor*

*Elin Petersson
Revisionskonsult*

1 november 2016

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	2
2.1	Bakgrund	2
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	2
2.4	Metod	3
3	Granskningsresultat	4
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	4
3.2	Resultatanalys	6
3.3	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	7
3.4	God ekonomisk hushållning	8
3.4.1	Finansiella mål	8
3.4.2	Mål för verksamheten	9

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer översiktligt granskat kommunens delårsrapport för perioden 2016-01-01 – 2016-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden är 59,8 mnkr (19,4 mnkr), vilket är 40,4 mnkr högre än motsvarande period föregående år. Prognosen för helåret pekar mot ett resultat om 43,6 mnkr. Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi bedömer att informationen i delårsrapporten behöver tydliggöras för att uppfylla syftet att ge fullmäktige underlag för styrning, ledning och kontroll av den kommunala verksamheten. Det gäller bland annat den finansiella analysen, uppföljningen av de finansiella målen samt drift- och investeringsredovisningen.
- I vår översiktliga granskning har det, *med reservation för det som beskrivs i stycket ovan*, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Vi bedömer att prognostiserade resultat är förenliga med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2016. Enligt prognosen uppnås samtliga finansiella mål.
- Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat delvis är förenliga med de verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige fastställt i budget 2016. Vi bedömer att redovisningen av måluppfyllelsen ska göras utifrån en prognos för helårsutfallet.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22 samt god redovisningssed i övrigt
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Översiktlig granskning och analys av det siffermässiga bokslutet per 2016-08-31 samt av resultatprognosen för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på det utkast till delårsrapporten som presenterades 2016-10-21. Kommunstyrelsen fastställer delårsrapporten 2016-10-25 och fullmäktige behandlar delårsrapporten 2016-11-21.

Rapporten är faktagranskad av personal på ekonomikontoret.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti, vilket är inom den tid som lagen om kommunal redovisning stadgar¹.

Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse samt resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter. Det finansiella avsnittet innehåller även en investerings- och driftredovisning. Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av styrmodellen, intern kontroll, personalrelaterade händelser samt ekonomin. Nämndernas verksamhetsberättelser innehåller rubrikerna nämnden i korthet, viktiga händelser under året, måluppfyllelse, ekonomisk analys och framtid. Det finns en uppföljning av verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

Vår granskning visar att det finns brister i beskrivning och uppställning av bland annat finansiell analys, uppföljning av finansiella mål samt drift- och investeringsredovisning. Bristerna omfattar användningen av vissa begrepp, beskrivning av vilken period nyckeltalen avser, vilken betydelse nyckeltalen har för utvärderingen av kommunens ekonomi samt avsaknaden av överensstämmelse mellan samma uppgifter som återkommer i delårsrapporten. Uppföljningen av verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning överensstämmer inte fullt ut med de mål som anges i budgetdokumentet för år 2016.

Delårsrapporten innehåller en sammanställd redovisning som omfattar de bolag och förbund där Borgholms kommun har ett betydande inflytande. Resultatet i kommunkoncernen uppgår för perioden januari till augusti till 75,8 mnkr. I delårsrapporten finns en beskrivning av kommunkoncernens verksamhet och årsprognoser för respektive bolag och förbund.

Resultatet för Borgholms kommun uppgår under årets första åtta månader till 59,8 mnkr, vilket är 40,4 mnkr högre än motsvarande period föregående år.

Följande poster kommenteras:

- Det tillfälliga statsbidraget som utbetalades i december 2015 uppgick till 59,2 mnkr (inklusive 9,1 mnkr från Skolverket). Bidragen avsåg år 2015 och år 2016 enligt riksdagens beslut och i bokslutet för år 2015 resultatfördes 3,8 mnkr. Under år 2016 har 36,9 mnkr resultatförts och per den 31 augusti kvarstår 18,5 mnkr i balansräkningen som förutbetalad intäkt. Posten kommer att resultatföras under resterande del av år 2016.

Vi bedömer att hanteringen av det tillfälliga statsbidraget överensstämmer med riksdagens beslut och god redovisningssed.

¹ Lagen om Kommunal redovisning kap 9 § 1

- Under perioden januari-augusti 2016 har det bokförda värdet på innehavet i Kommuninvest skrivits upp med 6,0 mnkr. Uppskrivningen har ökat finansiella anläggningstillgångar och redovisats direkt mot eget kapital, som ökat i motsvarande mån.

Vi bedömer att hanteringen överensstämmer med god redovisningssed.

- Principen för redovisning av semesterlöneskulden har ändrats. Föregående år togs inte hänsyn till uttagna semesterdagar under perioden januari-augusti 2015. Per den 31 augusti 2016 redovisas den verkliga semesterlöneskulden, som uppgår till 16,3 mnkr. Det är en minskning med 7,2 mnkr jämfört med 31 december 2015.

Vi bedömer att hanteringen överensstämmer med god redovisningssed.

Vi har för övrigt granskat ett urval av poster bl.a. avseende periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Granskningen är inriktad på större poster som skatteintäkter, generella statsbidrag, fastighetsavgiften, personalkostnader, sociala avgifter, pensionskostnader, särskild löneskatt samt förutbetalda respektive upplupna² kostnader och intäkter. Granskningen visar att posterna har periodiserats korrekt.

Bedömning

Vi bedömer att informationen i delårsrapporten behöver tydliggöras för att uppfylla syftet att ge fullmäktige underlag för styrning, ledning och kontroll av den kommunala verksamheten. Det gäller bland annat den finansiella analysen, uppföljningen av de finansiella målen samt uppställning och innehåll i drift- och investeringsredovisningen.

I vår översiktliga granskning har det, *med reservation för det som beskrivs i stycket ovan*, inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi bedömer vidare att delårsrapport och årsredovisning ska utgå från budgetdokumentet vad gäller form och disposition.

² Ej betalda intäkter och kostnader som avser bokslutsperioden.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett positivt resultat, 43,6 mnkr, vilket är 31,5 mnkr bättre än budgeterat. Avvikelsen beror på att:

- Verksamhetens nettokostnad avviker positivt med 29,3 mnkr mot budget.
- Finansnettot ligger i prognosen 2,2 mnkr bättre än budgeterat. Det är framförallt de finansiella kostnaderna som förväntas bli lägre än budget.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2015 och 2016, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

Resultaträkning tkr	Utfall delår 2015	Utfall delår 2016	Prognos 2016	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	86 895	148 010	211 010	74 879
Verksamhetens kostnader	-442 892	-505 925	-748 453	-45 945
Avskrivningar	-11 836	-13 056	-21 024	363
Verksamhetens nettokostnader	-367 833	-370 971	-558 467	29 297
Skatteintäkter	268 357	273 386	412 949	791
Generella statsbidrag och utjämning	119 715	158 817	190 408	-762
Finansiella intäkter	2 250	2 829	3 766	764
Finansiella kostnader	-3 044	-4 250	-5 094	1 406
Årets resultat	19 445	59 811	43 562	31 496

Utfall per 2016-08-31

Resultatet per 2016-08-31 uppgår till 59,8 mnkr, vilket är 40,4 mnkr högre än samma period föregående år. Verksamhetens intäkter har ökat med 61,1 mnkr vilket främst beror på ökade ersättningar och bidrag kopplade till migration.

Verksamhetens kostnader har ökat med 63,0 mnkr jämfört med samma period föregående år. Av ökningen beror 41,4 mnkr på ökade personalkostnader i samband med lönerevision samt att antalet årsarbetare ökat med 98 stycken jämfört med 31 augusti 2015. Kostnader för externa placeringar, institutionsboende med mera har ökat med ca 20,0 mnkr. Övriga kostnader som ökat avser lokaler, förbrukningsmateriel, livsmedel med mera.

Samtidigt har skatteintäkter och generella statsbidrag totalt ökat med 46,4 mnkr jämfört med de första åtta månaderna år 2015 varav 30,8 mnkr avser det tillfälliga statsbidraget som utbetalades i december 2015.

Prognos för år 2016

Det prognostiserade resultatet, 43,6 mnkr, motsvarar 7,2 % av skatteintäkter och statsbidrag. Det är 31,5 mnkr bättre än budgeterat. Nämndernas prognos för utfallet per 31 december 2016 är ett överskott med 39,1 mnkr jämfört budget. Det tillfälliga statsbidraget ingår i prognosens resultat med 55,4 mnkr. Resultatet för återstoden av år 2016 belastas med kostnad för intjänad semester med cirka 7,3 mnkr.

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till 43,6 mnkr enligt prognosen för helåret.

3.3 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Tabellen nedan visar utfall, budget och avvikelse per 31 augusti samt avvikelse mellan prognos och budget för år 2016.

Driftredovisning per nämnd, tkr	Utfall augusti	Budget augusti	Budget-avvikelse augusti	Avvikelse budget prognos 2016
Kommunstyrelse	-54 103	-82 586	28 483	33 979
Övriga nämnder	-1 243	-975	-268	-408
Borgholms slott	1 866	946	920	326
Utbildningsnämnden	-106 857	-110 514	3 657	3 800
Socialnämnden	-176 278	-175 289	-989	1 789
Samhällsbyggnadsnämnden	-8 880	-10 013	1 133	447
Bostadsanpassning	-1 494	-833	-661	-856
Totalt	-346 989	-379 264	32 275	39 077
Jämförelsestörande post	-10 927		-10 927	-9 780
Verksamhetens nettokostnader	-357 915	-379 264	21 349	29 297
Finansförvaltning	417 728	386 524	31 204	2 199
Totalt	59 812	7 260	52 552	31 496

I delårsrapporten finns en driftredovisning som visar nämndernas budgetavvikelser per 31 augusti samt för budget och prognos år 2016. Enligt upprättad prognos visar nämnderna ett överskott med 39,1 mnkr jämfört budget.

Kommunstyrelsen prognostiserar ett överskott jämfört med budget om 34,0 mnkr som till största del är beroende på de tillfälliga stadsbidragen avseende flyktningmottagande från migrationsverket. Prognosen för teknisk service visar ett underskott om 3,4 mnkr som främst beror på ökade kostnader för vinterväghållning, muddring av Borgholms hamn, markarbete i Byxelkroks hamn samt färdigställande av asfaltering i området Dovreviken. Prognosen för helåret exklusive det tillfälliga stadsbidraget uppgår till -0,6 mnkr.

Utbildningsnämnden prognostiserar ett överskott jämfört med budget om 3,8 mnkr som är hänförligt till lägre driftkostnader och lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

Socialnämnden prognostiserar ett överskott jämfört med budget om 1,8 mnkr. Överskottet beror främst på att verksamheten för ensamkommande flyktningbarn beräknas generera ett positivt resultat på 9,2 mnkr. Vakanta platser inom särskilt boende gör att verksamheten förväntas generera ett överskott på 2,4 mnkr. Underskott prognostiseras inom ordinärt boende, omsorg om funktionsnedsatta och individ- och familjeomsorg. Underskotten har orsakats av kostnader för sjuklön, overtid, placeringar utöver budget samt höga utbetalningsnivåer av ekonomiskt bistånd.

Helårsprognosen exklusive bidraget för flyktingbarn beräknas till ett underskott om 7,4 mnkr.

Övriga nämnder prognostiserar mindre avvikelser mot budget.

Bedömning

Vi bedömer att budgetavvikelserna framgår av driftredovisningen och att orsaker till budgetavvikelserna beskrivs i anslutning till driftredovisningen och i nämndernas verksamhetsberättelser.

Vi bedömer att driftredovisningen behöver förtydligas så att det framgår vilka perioder de olika kolumnerna avser. Informationen i kolumnen för prognosen överensstämmer inte med övrig information i delårsrapporten.

Vi bedömer vidare att driftredovisningen bör ställas upp och redovisas per nämnd.

3.4 God ekonomisk hushållning

3.4.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2016. Kommunen har tre finansiella mål som ska bedömas över en period av fem år.

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2016	Prognos 2016	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Kommunen ska uppvisa ett positivt resultat.	Resultatet uppgår till 43,6 mnkr enligt prognosen och till 114,1 mnkr för år 2014-2018.	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Investeringar ska självfinansieras.	Resultat och avskrivningar ger ett utrymme för investeringar på 221,0 mnkr för år 2014-2018. Investeringarna prognostiseras till 176,7 mnkr.	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.
Årets resultat i förhållande till skatter och bidrag ska vara minst 2 %.	Resultatet efter andra tertialet uppgår till 13,8 % av skatter och bidrag. I prognosen uppgår resultatet till 7,2 % av skatter och bidrag. I medeltal uppgår årets resultat till 4 % i förhållande till skatter och bidrag för år 2014-2018.	Prognosen pekar på att målet kommer att nås.

Vi delar kommunstyrelsens samlade bedömning att de finansiella målen kommer att kunna uppnås.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat är förenliga med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2016. Enligt prognosen uppnås samtliga finansiella mål.

3.4.2 Mål för verksamheten

Kommunfullmäktige har i budget 2016 utifrån en övergripande vision och målsättning fastställt verksamhetsmål för kommunstyrelsen och nämnderna. Verksamhetsmålen är uppdelade i följande perspektiv:

- Medborgare
- Verksamhet och process
- Lärande och förnyelse
- Ekonomi

I delårsrapporten utvärderas måluppfyllelsen för respektive perspektiv på en övergripande nivå per nämnd. Utvärderingen, som görs per 31 augusti, visar följande:

Nämnd	Medborgare	Verksamhet och process	Lärande & förnyelse	Ekonomi
Kommunstyrelse	Uppnås delvis	Uppnås delvis	Uppnås delvis	Uppnås delvis
Socialnämnd	Uppnås delvis	Uppnås delvis	Uppnås delvis	Uppnås delvis
Utbildningsnämnden	Uppnås delvis	Uppnås	Uppnås	Uppnås
Samhällsbyggnadsnämnden	Uppnås delvis	Uppnås	Uppnås delvis	Uppnås

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att måluppfyllelsen avseende verksamheten per 31 augusti 2016 delvis är förenlig med de av fullmäktige fastställda målen i budget 2016.

Vi bedömer att redovisningen av måluppfyllelsen ska göras utifrån en prognos för helårsutfallet.

2016-11-01

Caroline Liljebjörn

Caroline Liljebjörn
Projektledare

Pär Sturesson

Pär Sturesson
Uppdragsledare